

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต และศึกษาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนโรงเรียน 61 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 8,537 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

จำนวน 381 คนที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัด ทักษะชีวิตที่สร้างตามแนวคิดของกรมสุขภาพจิตที่แบ่งทักษะชีวิตตามพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งทักษะชีวิตออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านพุทธิพิสัย คือทักษะด้านการคิด องค์ประกอบทักษะชีวิตด้านจิตพิสัย คือด้านความตระหนักรู้ในตน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และองค์ประกอบทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัย คือ ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพ ด้านการตัดสินใจ และด้านการจัดการกับอารมณ์ และนำมาสร้างแบบวัดทักษะชีวิต ด้านละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ

1.3.2 ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ข้อคำถามเป็นแบบสถานการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กระทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ
2. ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา อำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ และการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
3. วิเคราะห์ทักษะชีวิต

สรุปผลการวิจัย

แบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นจำนวน 60 ข้อ จำแนกเป็นทักษะด้านการคิด 10 ข้อ ทักษะด้านการตระหนักรู้ในตน 10 ข้อ ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน 10 ข้อ ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพ 10 ข้อ ทักษะด้านการตัดสินใจ 10 ข้อ ทักษะด้านการจัดการอารมณ์ 10 ข้อ ลักษณะของ แบบวัดเป็นแบบกำหนดสถานการณ์ให้เลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกรวมวัดทักษะชีวิตในแต่ละด้านว่าอยู่ในระดับใด หากว่ามีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ตัวเลือกนั้นจะได้คะแนน 4 คะแนน ระดับดี ได้ 3 คะแนน ระดับพอใช้ได้ 2 คะแนน และระดับควรปรับปรุงได้ 1 คะแนน

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การสร้างแบบวัด

1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ได้คุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

1.2 ทดลองนำร่อง เพื่อตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงความเหมาะสมของภาษา และพิจารณาเวลาที่เหมาะสม ตลอดจนข้อบกพร่องอื่น ๆ ที่พบผลการทดลองนำร่องได้แบบวัดจำนวน 1 ฉบับ 88 ข้อ

2. ปรับปรุงและหาคุณภาพของแบบวัด

2.1 ผลจากการทดลองครั้งที่ 1 จำนวนข้อสอบ 1 ฉบับ 88 ข้อ

2.1.1 วิเคราะห์คุณภาพรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบตั้งแต่ -0.01 - 0.66

2.1.2 แก้ไขปรับปรุงและพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ครอบคลุมนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละด้านขององค์ประกอบ ได้ข้อสอบจำนวน 1 ฉบับ 60 ข้อ ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27 - 0.66

2.2 ผลจากการทดลองครั้งที่ 2 จำนวนข้อสอบ 1 ฉบับ 60 ข้อ

2.2.1 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 116) ความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.92

2.2.2 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2543) ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ จากการตรวจสอบ พบว่า

1) แบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ 60 ข้อ ที่มีองค์ประกอบ 6 ด้าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจาก 0 และมีค่าสถิติทดลองใช้ความมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ (t-value) มากกว่า 1.96 อย่างมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระหว่างแบบวัดทักษะชีวิต ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด พบว่ามีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนกันดี ดังนี้ คือ มีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 1423.14 ความน่าจะเป็นของไค-สแควร์ (p-value) เท่ากับ 0.058 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)

เท่ากับ 1.061 ซึ่งต่ำกว่า 2.00 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.014 และค่า RMR เท่ากับ 0.034 น้อยกว่า .05 ซึ่งถ้าค่า RMR ยิ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลสมมติฐานที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.86 โดยที่ดัชนี GFI สามารถแปลค่าได้ระหว่าง 0 (Poor Fit) ถึง 1 (Perfect Fit) ค่าที่เข้าใกล้ 1 เป็นค่าที่สามารถยอมรับได้ และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.81 โดยที่ดัชนี AGFI สามารถแปลค่าได้ระหว่าง 0 ถึง 1 และค่าที่เข้าใกล้ 1 เป็นค่าที่สามารถยอมรับได้

2.2 ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวม (พิจารณาจากทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน) พบว่านักเรียนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 70.08 ทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.61 ทักษะชีวิตอยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.31 และไม่มีนักเรียนที่มีทักษะชีวิตอยู่ในระดับควรปรับปรุง

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต และเพื่อศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ในการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร นิยาม และแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด และได้สร้างแบบวัดโดยยึดกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2543) โดยแบ่งทักษะชีวิตออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านพุทธิพิสัย คือ ทักษะด้านการคิด องค์ประกอบด้านจิตพิสัย คือ ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตน ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และองค์ประกอบด้านทักษะพิสัย คือ ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะด้านการตัดสินใจ และทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบกำหนดสถานการณ์ให้เลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกรวมวัดทักษะชีวิตในแต่ละด้านว่าอยู่ในระดับใด หากว่ามีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ตัวเลือกนั้นจะได้คะแนน 4 คะแนน ระดับดี ได้ 3 คะแนน ระดับพอใช้ได้ 2 คะแนน และระดับควรปรับปรุงได้ 1 คะแนน โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น พบว่าแบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

โดยแบบวัดที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ดังที่ไพศาล วรคำ (2552 : 254-258) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป หากต่ำกว่านี้ถือว่าใช้ไม่ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ และสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้เป็นเพราะการสร้างแบบวัดได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของหลักการสร้างแบบวัด และมีความชัดเจน ซึ่งสร้างโดยยึดกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต เนื่องจากกระบวนการสร้างแบบวัด ข้อมูลที่นำมาใช้สร้างแบบวัดทักษะชีวิตเป็นข้อมูลที่ได้จากสภาพที่เป็นจริงของนักเรียนซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์โดยตรง ดังนั้น ข้อคำถามและตัวเลือกที่สร้างขึ้นจึงสามารถสะท้อนสถานะปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหานักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ตรงตามสภาพจริงประกอบกับผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ซึ่งแต่ละท่านล้วนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความรอบรู้ในเรื่องการสร้างเครื่องมือ ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ได้แบบวัดทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพก่อนที่จะนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบวัด

2. การหาคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลเป็นประเด็นได้ ดังนี้

2.1 ค่าอำนาจจำแนก

จากการทดลองครั้งที่ 1 โดยการหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ได้ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบตั้งแต่ $-0.01 - 0.66$ และได้พิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ครอบคลุมนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละด้านขององค์ประกอบ ได้ข้อสอบจำนวน 1 ฉบับ 60 ข้อ ที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ $0.27 - 0.66$ ไว้ใช้ ดังที่ ไพศาล วรคำ (2554 : 269) ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อสอบไว้ว่า ข้อสอบที่มีคุณภาพต้องมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผ่านการคัดเลือกและแก้ไขปรับปรุง จำนวน 1 ฉบับ 60 ข้อ ที่มีองค์ประกอบทักษะชีวิต 6 ด้าน เป็นข้อสอบมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ครอบคลุมนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละด้านของแต่ละองค์ประกอบ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ

จากการทดลองครั้งที่ 2 การหาคุณภาพของแบบวัดทั้งฉบับ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 225) พบว่า แบบวัดทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 ทั้งนี้เป็นเพราะแบบวัดได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบหาคุณภาพเบื้องต้น การทดลองนำร่อง และการหาคุณภาพรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 1 โดยผ่านการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านภาษาในข้อคำถามและ

ข้อเลือกตอบให้มีความกระชับและชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจง่าย จึงทำให้แบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าความเชื่อมั่นสูง แสดงให้เห็นว่า แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ ดังที่ เกียรติสุดา ศรีสุข (2548 : 144) ได้กล่าวถึงเกณฑ์แปลผลความเชื่อมั่นไว้ว่า ค่าของความเชื่อมั่นที่นิยมใช้กันทั่วไปมีค่าตั้งแต่ .71 – 1.0 ถือว่ามีความเชื่อมั่นสูง และไพศาล วรคำ (2554 : 267-282) ได้กล่าวไว้ว่า ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คือความคงที่ของผลที่ได้จากการวัดด้วยเครื่องมือชุดใดชุดหนึ่งในการวัดหลาย ๆ ครั้ง ไม่ว่าจะทำการวัดกี่ครั้งก็ตาม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพัชร แก้วปฏิมา (2547 : 73-74) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ที่สร้างขึ้น มีอำนาจจำแนกทุกข้อ มีความตรงตามทฤษฎี มีความตรงตามสภาพ และมีความเที่ยงทั้งฉบับ .87 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยาพร ชูเลิศ (2550 : 108 - 113) ได้ศึกษาการพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดทั้งฉบับ มีความน่าเชื่อถือได้แบบสอดคล้องภายในเท่ากับ 0.91 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย พัทธนันท์ มาอยู่วัง (2552 : 13-14) ได้ศึกษา การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบสอบวัดความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.3 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรมลิสเรลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของ โมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระหว่างแบบวัดหรือเครื่องมือที่ใช้วัดสามารถวัดได้ตรงตามกรอบโครงสร้างชีวิตของกรมสุขภาพจิตที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งพบว่า แบบวัดที่มีองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะ แบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้น ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ดังที่ ไพศาล วรคำ (2554 : 254-258) กล่าวไว้ว่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หากสร้างแบบวัดสัมพันธ์สอดคล้องกับองค์ประกอบย่อย ๆ ตามที่กำหนดแสดงว่า แบบวัดนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดของ สุภมาส อังสุโชติ (2552 : 136) กล่าวว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบจะต้องมีค่าไม่เท่ากับ 0 ค่า t-value มากกว่า 1.96 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากพิจารณาในส่วนของค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดในการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง

เชิงโครงสร้างด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน คือ การตรวจสอบค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระหว่างแบบวัดทักษะชีวิตตามกรอบของกรมสุขภาพจิต (2543) ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัด พบว่าโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกันดี โดยมีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 1423.14 มีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.06 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.014 และค่า RMR เท่ากับ 0.034 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.86 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.81 ดังที่ สุขมาศ อังสุโชติ. (2552 : 125-126) ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องดังนี้ไว้ว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ควรไม่มีนัยสำคัญ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) ต่ำกว่า 2.00 ค่า RMSEA และ RMR น้อยกว่า .05 ค่าดัชนีความสอดคล้องความกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่ามากกว่า 0.90 และมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกันดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดทักษะชีวิตโดยยึดกรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2543) ที่เป็นแบบวัดที่ได้จากการสัมภาษณ์จริงจากนักเรียนจึงเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังที่ไพศาล วรคำ (2554 : 266) ได้กล่าวไว้ว่าการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยจะต้องมีองค์ประกอบในเชิงทฤษฎีที่ต้องการวัดชัดเจนก่อนที่จะนำไปวัดกับกลุ่มตัวอย่าง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชรนนท์ มาอยู่จง (2552 : 13-14) ที่ได้ศึกษา การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.26 – 0.82 , ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.49 – 10.49 , P เท่ากับ 0.11 – 0.69 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 , R^2 เท่ากับ 0.07 – 0.67, GFI เท่ากับ 1.00 AGF เท่ากับ 0.98 – 1.00 , SRMR เท่ากับ 0.00 – 0.02 และ RMSEA เท่ากับ 0.00 – 0.03 แสดงว่าแบบวัด มีสอดคล้องกับแนวคิดทักษะชีวิตของกรมสุขภาพจิตที่กำหนดไว้

3. การแปลผลทักษะชีวิต

เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1 -5) จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และหลักสูตรยังได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ข้อ 4 ไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการ

เปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของทักษะชีวิตและสนใจศึกษาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดร้อยเอ็ดเกินครึ่งหนึ่งมีทักษะชีวิตทั้ง 6 ด้าน คือ ทักษะด้านการคิด ทักษะด้านการตระหนักรู้ในตน ทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะด้านการตัดสินใจและทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์อยู่ในระดับดีถึงดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา ปัญญา (2552 : 47-48) ที่พบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนในจังหวัดเชียงรายเกินครึ่งหนึ่งมีทักษะชีวิตในด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารอยู่ในระดับดี ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอยู่ในระดับดีมาก แต่โดยภาพรวมถือว่าอยู่ในระดับดี ดังนั้นทักษะชีวิตของนักเรียนจะเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นใช้สำหรับวัดทักษะชีวิตของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนว่า ควรจะมีการปรับปรุงพัฒนา หรือส่งเสริมทักษะชีวิตในด้านใด

1.2 แบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นเหมาะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนั้นหากจะนำไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ควรจะมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตอีกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตที่ใช้กับบุคคลในช่วงวัยอื่นๆ ด้วยและทักษะชีวิตที่ใช้วัดก็อาจนำทักษะชีวิตด้านอื่นๆ นอกเหนือจากทักษะในด้านที่ได้นำเสนอในงาน วิจัยครั้งนี้มาใช้ในการสร้าง

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตด้วยวิธีการอื่น ๆ และคัดเลือกรูปแบบการสร้าง ที่เห็นว่าเหมาะสมกับบุคคลหรือบริบทของสิ่งแวดล้อมที่ต้องการศึกษามาใช้ในการสร้างแบบวัดทักษะชีวิตครั้งต่อไปโดยไม่จำเป็น ต้องใช้รูปแบบการสร้างแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY